

BERICHTEN

Verenigingsverslagen en mededelingen

VERENIGING TOT BEVORDERING DER
TANDHEELKUNDIGE
GEZONDHEIDSZORG VOOR
GEHANDICAPTEN

Samenstelling nieuw bestuur

Tijdens de huishoudelijke vergadering van de *Vereniging tot Bevordering der Tandheelkundige Gezondheidszorg voor Gehandicapten* op 11 april 1986 is het bestuur als volgt samengesteld:
Dr. M. F. van Grunsven - voorzitter;
T. G. J. Kuipéres - secretaris, Valklaan 19, 3738 GE Maartensdijk;
Mevr. M. C. J. H. Cornips - penningmeester;
D. Dijkstra - lid;
A. J. Schoolderman - lid.

VLAAMSE
WETENSCHAPPELIJKE
TANDARTSENVERENIGING

NEDERLANDSE
VERENIGING VAN
TANDARTSEN

Aankondiging Najaarsvergaderingen d.d. 27 september 1986 te Antwerpen en d.d. 10 oktober 1986 te Utrecht

De *Nederlandse Vereniging van Tandartsen* en de *Vlaamse Wetenschappelijke Tandartsenvereniging* hebben voor hun Najaarsvergaderingen gezamenlijk het volgende programma opgesteld, met als thema 'Orthodontie voor de algemeen-practicus: mogelijkheden en beperkingen'.

Een overzicht zal worden gegeven van de huidige inzichten omtrent de door een algemeen-practicus te verlenen orthodontische zorg, waarbij de vraag centraal staat hoe hij tijdens het halfjaarlijks onderzoek van kinderen groei en ontwikkeling van de mond moet volgen en vervolgens beslissingen kan nemen over het al of niet behandelen.

Programma:

Prof. Dr. A. de Smit (Vrije Universiteit Brussel): Groei, gebitsontwikkeling en interceptieve maatregelen.

Dr. C. Degroote (Katholieke Universiteit Leuven): Overzicht van orthodontische afwijkingen.

Drs. W. Gelnik (Orthodontist te Hengelo): Onderzoek, diagnose en indicatie in de algemene praktijk.

Dr. H. van Beek (Orthodontist te Goes): Mogelijkheden van behandeling door de algemeen-practicus.

Prof. Dr. L. Dermaut (Rijksuniversiteit Gent): Grenzen van de mogelijkheden tot behandeling

door de algemeen-practicus.

Drs. K. A. Hoeksema (Rijksuniversiteit te Utrecht): Orthodontische behandeling voorafgaande aan een restauratieve behandeling.

Dr. A. J. van Hillegonsberg (Orthodontist te Bussum): Samenwerking tussen algemeen-practicus en specialist.

De vergaderingen vinden plaats op 27 september a.s. te Antwerpen in De Singel, Desguinlei 25 (aanvang 9.00 uur) en op 10 oktober a.s. te Utrecht in het Jaarbeurs Congres- en vergadercentrum.

Internationaal

FÉDÉRATION DENTAIRE INTERNATIONALE

Oprichting werkgroep

De *Fédération Dentaire Internationale* is voornemens een werkgroep in te stellen die enerzijds moet onderzoeken welke algemeen medische, tandheelkundige en psychologische factoren bejaarden ervan weerhouden tandheelkundige hulp te zoeken en anderzijds welke omstandigheden het verkrijgen van die hulp belemmeren. Tevens worden adviezen verwacht – in het bijzonder voor wat betreft de hygiënische aspecten – over de behandeling van bejaarden aan huis, althans buiten de behandelkamer in een tandartspraktijk.

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON DENTAL MORPHOLOGY

Verslag 7e symposium te Parijs d.d. 20-24 mei 1986

Voor de zevende keer vond, dit keer in Parijs, het wereldcongres over morfologie, fylogenie en ontogenie van het gebit van vertebraten, plaats. Vertegenwoordigers uit 20 verschillende landen, waaronder Argentinië, Australië, Canada, de Verenigde Staten, Israël, Japan en vanzelfsprekend vele Europese landen, spraken gedurende vijf dagen (van 20 tot en met 24 mei) over genetica en embryologie van het gebit, de evolutie van tandweefsels en vorm van het gebit, alsmede over dieet en attritie op macro- en microniveau.

In bijna 50 voordrachten brachten – vaak zeer gerenommeerde – sprekers afkomstig uit de Biologie, Anatomie, Tandheelkunde en Paleontologie, de nieuwste onderzoeksgegevens naar voren, waarbij de discussies van groot belang werden geacht. In dit relatief kleine gezelschap van 70 deelnemers kent men elkaar bijna allemaal, zodat tijdens deze 'workshop-achtige' bijeenkomsten de wetenschappelijke contacten intensief zijn.

De Nederlandse bijdrage aan dit symposium betrof de voordracht van referent: 'Stuart's groove, a gnathological concept related to evolutionary changes of molar patterns in man'.

Daarbij werd ingegaan op de evolutie van het kauwvlakkenpatroon en een verklaring gegeven, vanuit die gezichtshoek, voor articulatiestoornissen aan de niet-actieve zijde bij laterale bewegingen. De noodzaak tot de daarbij gevolgde inslijpprocedure kan het gevolg zijn van terminale evolutionaire veranderingen in de morfologie van het kauwvlakkencomplex.

Deze symposia zijn voor de onderscheiden specialisten steeds van grote betekenis. Zij vormen nagenoeg de enige mogelijkheid om resultaten van eigen onderzoek kritisch uit te wisselen met die van anderen en – tijdens discussies – een adequaat klankbord te vinden voor vermeende nieuwe zienswijzen.

Het was Dr. Albert A. Dahlberg van de Zoller Memorial Clinic in Chicago, die destijds – samen met Prof. Pedersen, de latere decaan van het Tandheelkundig Instituut te Kopenhagen, en de Deense tandarts Alexandersen – deze serie symposia startte. De eerste bijeenkomst vond plaats in het beroemde kasteel van Fredensborg (Denemarken), bekend van Shakespeare's Hamlet. De daaropvolgende congressen vonden plaats in Engeland, België, Finland en IJsland.

De organisator van dit zevende symposium, Prof. Jean-Pierre Sartoro van de Université René Descartes, kan terugzien op een zeer succesvol congres. De volgende bijeenkomst vindt over drie jaar plaats in Jeruzalem en wordt georganiseerd door mevrouw Prof. P. Smith. Zij geniet vooral bekendheid door haar kennis van het gebit der Australopithecinae.

Het ware te wensen dat meer Nederlanders zullen deelnemen aan deze workshops. Hoewel het onderwerp ('Dental Morphology') zeer specialistisch is, wordt het steeds zo breed uitgediept, dat zeker ook genetici, histologen en biochemici, paleontologen en anatomen, voor zover zij zich althans bezighouden met tandweefsels, er zeker door geboeid zullen worden.

C. A. W. Korenhof

PROF. DR. C. A. W. KORENHOF ONDERSCHIEDEN

Tijdens de officiële ontvangst op 22 mei 1986 van de deelnemers aan het 'International Symposium on Dental Morphology' (waarvan hierboven verslag wordt gedaan) in het Parijse stadhuis, is Prof. Dr. C. A. W. Korenhof (Utrecht) door burgemeester en premier Jacques Chirac onderscheiden met de *erepenning van de stad Parijs*, annex oorkonde. De onderscheiding werd hem verleend voor zijn publikaties over de evolutie van het menselijk gebit en dat der mammalia, waarvan de eerste rond dertig jaar geleden verscheen.

Binnenland

TANDHEELKUNDIGE
FACULTEITSVERENIGING VAN
HET ACADEMISCH CENTRUM
TANDHEELKUNDE AMSTERDAM

Verslag congres 'Future-dent' over 'De toekomst van de tandheelkundige beroepsuitoefening' d.d. 23 mei 1986

Het aantal werkloze tandartsen stijgt snel. Het ligt dan ook voor de hand dat een tandheelkundige faculteitsvereniging de toekomst van haar leden onderwerp van een symposium maakt. Dit geldt te meer wanneer in een tijdsbestek van nauwelijks twee jaar het toekomstperspectief zo sterk is veranderd. Een omslag die voor velen volkomen onverwacht is gekomen. De voorzichtige geluiden, over een mogelijk teveel aan tandartsen, die vanaf 1974 incidenteel hebben geklonken, zijn niet gehoord en zeker tot voor kort niet beleidsmatig gehonoreerd.

Het programma omvatte een drietal onderdelen:

1. Zes korte inleidingen.
2. Lunch en bezoek aan informatiemarkt.
3. Discussie.

De inleidingen

Kranenburg gaf een overzicht van het overheidsbeleid van de afgelopen periode en de daarbij gehanteerde uitgangspunten. Hij maakte duidelijk dat dit beleid een weerslag is van de maatschappelijke ontwikkelingen, de ontwikkelingen in het vakgebied en het sociale en politieke klimaat. Hij vroeg zich af of het gevoerde beleid inderdaad gezondheidswinst heeft opgeleverd. Helaas voor de professie zijn de financiële mogelijkheden momenteel duidelijk begrensd; derhalve is ook voor de Tandheelkunde een budgetfinanciering ingevoerd. Veranderingen zullen dus binnen de beschikbare financiële middelen moeten plaatsvinden. Het is echter goed zich te realiseren dat wijzigingen altijd ingrijpen in gevestigde/aanwezige belangen. Bovendien vroeg *Kranenburg* zich af of de opleidingen niet beter op elkaar zouden moeten worden afgestemd, zodat uitwisseling mogelijk is. Hij zou zich kunnen voorstellen dat in de eerste fase van de opleiding de wetenschappelijke vorming gestalte krijgt aan de universiteiten en in de tweede fase de beroepsopleiding elders, eventueel zelfs onafhankelijk van de universiteiten.

Crielaers zette het standpunt van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde uiteen. De NMT voelt en weet zich verantwoordelijk voor alle tandartsen. Wil men in het maatschappelijk krachtenspel goed kunnen meedoen, dan is een hoge organisatiegraad belangrijk om te worden gehoord. Het huidige probleem zou moeten worden aangepakt door het aanbod van nieuwe tandartsen drastisch te verminderen en de vraag naar hulp te bevorderen. De inhoud van de zorg verandert, de patiënt wordt mondiger. De opleidingen moeten hierop inspelen met een flexibel curriculum. Tijdelijk zou moeten worden geprobeerd een aantal tand-

artsen aan het werk te krijgen door het inhalen van de nog steeds aanwezige behandelachterstand bij de volwassenen. De overheid zou hiervoor geld moeten beschikbaar stellen.

Wismeyer beschreef als vertegenwoordiger van de Belangenvereniging voor Werkloze Tandartsen op welke wijze volgens hem Ziekenfondsen en NMT het vestigingsbeleid reguleren. Vervolgens gaf hij aan welke mogelijkheden hij binnen het huidige systeem zag om het aantal vestigingen te vergroten. Hij zou gaarne zien dat de overheid in deze regulerend optreedt.

Duyx, als voorzitter van de Vereniging van Tandheelkundige Gezondheidszorg, vond dat het aanbod van zorgverlening afgestemd zou moeten worden op de behoefte aan zorg bij de bevolking. Helaas is over de behoefte aan zorg nog weinig bekend. Hij maakte kanttekeningen bij de gehanteerde norm van 1 tandarts op 3250 inwoners, de matige kwaliteit van de verleende zorg, het ontbreken van kwaliteitscontrole en een honorariumsysteem dat berust op verrichtingen.

Slotboom hanteerde als uitgangspunt dat de financiële beperking gewoon doorgaat. Alle ontwikkelingen zullen zich binnen het beschikbaar gestelde budget moeten voltrekken. Het voor de tandheelkunde beschikbare bedrag zal niet meer groter worden. De zorg zal steeds meer richting preventie gaan, de nadruk zal blijven liggen op de jeugd, ook al is de verzorgingsgraad van de volwassenen momenteel matig. De bevolking wordt een goede start geboden en vervolgens zal men zijn eigen verantwoordelijkheid moeten nemen. Kort belichtte hij de factoren die het aantal 'toegelaten' tandartsen bepalen. Na correctie is de ratio tandarts: bevolking thans al 1:1900. *Tenslotte* deed hij enige suggesties die een beperkt aantal tandartsen aan een praktijk zou kunnen helpen.

Eggink, als laatste inleider, lichtte het AOT-rapport toe. Doel van de hierin voorgestelde maatregelen is de kwaliteit van de zorg te verbeteren en betaalbaar te houden, vandaar het team-concept. Dit zou echter inhouden dat er in de toekomst nog minder tandartsen nodig zullen zijn. Hij hield zijn toehoorders dan ook voor realistisch te zijn in hun verwachting om nog aan de slag te komen. Hij voorzag een voortdurende stijging van het aantal werkloze tandartsen.

Lunch en bezoek informatiemarkt

Deze waren als een symposiumonderdeel opgenomen. Er was ruim tijd uitgetrokken. Dit bood de deelnemers de gelegenheid om van gedachten te wisselen en hun vragen voor te bereiden. Eén van de exposanten op de markt had op de actualiteit ingespeeld door tweedehands apparatuur aan te bieden.

Discussie

De discussie werd gevoerd aan de hand van schriftelijk gestelde vragen en was vooral in het begin emotioneel. Met name de houding van de gevestigde tandarts en de NMT moesten het ontgelden.

Een opmerking die nogal werd gehoord was: 'De samenleving heeft ons opgeleid; ze is ons derhalve iets schuldig, men is verplicht ons te steunen.'

In feite zocht men evenwel, heel opvallend, naar oplossingen binnen het huidige systeem. Zo werden als suggesties voor oplossingen aangedragen:

- Alle 65-jarige tandartsen met pensioen.
- Bij gelijkblijvende omzet moet het mogelijk zijn om met meer dan één tandarts in één praktijk te werken.
- Invoeren van degressieve tarieven en de vrijkomende financiële ruimte gebruiken voor nieuwe vestigingen.
- Inhaalperiode invoeren voor de behandelachterstand bij volwassenen.
- Het percentage van het nationale inkomen is bij de Tandheelkunde, in tegenstelling tot dat bij de Geneeskunde, niet gestegen. Daarom alsnog trachten dit achterblijven te verkleinen.
- De instroom van nieuwe tandartsen verminderen.

Het symposium werd voornamelijk bezocht door studenten, werkloze tandartsen en 'wild' gevestigde tandartsen. Opvallend was dat de gevestigde tandartsen evenals de universitaire docenten nagenoeg geheel ontbraken. Is het dan toch hun probleem niet?

A. C. M. van de Poel

VOORSTEL VAN WET INZAKE DE TAND-
PROTHETICI*Ministerraad akkoord*

De ministerraad is 3 juli 1986 akkoord gegaan met het voorstel van Wet inzake de tandprothetici. Dit voorstel voorziet in een wettelijke regeling waarbij het geldende verbod van beroepsuitoefening zonder wettelijk verleende bevoegdheid voor gebitsprothese ongedaan wordt gemaakt.

De nieuwe regeling biedt titelbescherming aan degenen die zijn ingeschreven in het van overheidswege in te stellen en te beheren register van tandprothetici. De bevoegdheid tot het voeren van de titel van tandprotheticus komt alleen toe aan degenen die staan ingeschreven in dit register.

COMMISSIE BUITENLANDSE TAND-
ARTSEN*Mutatie*

Bij beschikking van de staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 21 mei 1986 is aan Prof. Dr. H. S. Duterloo per 1 januari 1986 eervol ontslag verleend als plaatsvervangend lid van de *Commissie buitenlandse tandartsen*.

In zijn plaats is benoemd Prof. C. Booy.

POSTACADEMISCH ONDERWIJS
TANDHEELKUNDE

Cursussen in de maanden augustus en september

Hieronder volgt een herinnering aan de cursussen die in de maanden augustus en september onder auspiciën van het *Orgaan voor Post-academisch Onderwijs Tandheelkunde*, worden gegeven. Voor uitvoerige informatie wordt op deze plaats verwezen naar het 'bruine' *cursusprogramma Najaar 1986*.

- ACTA Etstechnieken, 29 en 30 augustus 1986.
KUN Kindertandheelkunde, klinische cursus, 8 september t/m 6 oktober 1986.
RUG Initiële parodontale behandeling (Paro-B), 15 september t/m 3 november 1986.
NVvH*) Basiscursus hypnose, 20 september 1986 (toets).

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Bij Koninklijk besluit van 13 juni 1986 is aan de heer A. W. C. Zwaan, tandtechnicus bij het Amsterdams Tandtechnisch Laboratorium B.V., de eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, in zilver, toegekend.

PROMOTIES

W. van Welsenens

Op dinsdag 24 juni 1986 promoveerde de heer W. van Welsenens (Amsterdam) tot doctor in de Geneeskunde aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, op een proefschrift getiteld: 'To the point?'.
Promotoren waren Prof. Dr. W. A. M. van der Kwast en Prof. Dr. C. O. Eggink, terwijl Dr. G. L. de Lange als referent optrad.

J. Kuis

Op dinsdag 24 juni 1986 promoveerde de heer J. Kuis (Amersfoort) tot doctor in de Geneeskunde aan de rijksuniversiteit te Utrecht, op een proefschrift getiteld: 'De vrij-eindigende frameprothese'.
Promotoren waren Prof. Dr. F. Bosman en Prof. Dr. C. A. W. Korenhof.

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland.

* Eerste vermelding

1986

1-12 september

Cursus 'Inhalatie-sedatie', ACTA, Louwesweg 1, Amsterdam-Slotervaart. Inl. Dr. P. C. Makkes, Louwesweg 1, 1066 EA Amsterdam.

3-5 september

10e Jaarlijkse bijeenkomst European Prosthodontic Association (EPA), Oxford, G.B. Onderwerp: 'Prosthodontics - new horizons'. Inl. EPA-secretariaat, Guy's Hospital Dental School, London SE1-9RT, G.B.

8-11 september

Cursus 'Implantologie bij partiële tandeloosheid', Brussel, België. Inl. Prof. Dr. D. van Steenberghe, afd. Parodontologie, Katholieke Universiteit Leuven, Kapucijnenvoer 7, B-3000 Leuven. België (tel. 09-32/16 21 2483).

10-13 september

Ledencongres NMT 'Dentosores?', Eurohal, Maastricht. Inl. Congrescommissie, p/a J. A. J. Verlaak, Keizer Karelplein 13, 6211 TC Maastricht (043-21 17 36).

16-19 september

12e Jaarlijkse bijeenkomst Association for Dental Education in Europe (ADEE), Copthorne, G.B. Onderwerp: 'Integration in dental education'. Inl. Prof. H. Allred, Dental School, Turner Street, London E1., G.B.

25 september

Klinische avond voor tandartsen in het Onderwijscentrum Tandheelkunde/Verloskunde. Thema: Inschatting en inschaling van risicopatiënten. Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Aanvang 20.00 uur.

* 26 september

Congresdag Rotterdamse Tandartsen Vereniging onder het motto 'Enkele aspecten uit de mondheelkunde', De Doelen, Kruisplein, Rotterdam.

30 september

Klinische avond voor tandartsen in het Ignatiusziekenhuis, Breda. Aanvang 20.15 uur.

10 oktober

Najaarsvergadering Ned. Ver. van Tandartsen, Jaarbeurs, Utrecht. Thema: 'Orthodontie'. Inl. Dr. F. P. Mesu, Van Beuningenlaan 54, 3953 BS Maarsbergen (tel. 03433-714).

23-24 oktober

Epilepsiesymposium 'Van isolement tot integratie', Federatie voor Epilepsiebestrijding,

Jaarbeurs Congrescentrum, Utrecht. Inl. Bureau Federatie, Koningslaan 19, 3583 GD Utrecht (tel. 030-52 06 14).

24 oktober

Najaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap. Thema: Plaats van de tandheelkunde in de gezondheidszorg.

* 30 oktober

Symposium 'Voeding en overgewicht, een gewichtig vraagstuk', Stichting Voeding Nederland, Ned. Ver. van Diëtisten en Ned. Ver. voor Voedingsleer en Levensmiddelentechnologie, Jaarbeurscongrescentrum, Utrecht. Inl. mw. L. A. Meulenbroek-van Wezel, Groenestein 9, 9301 TP Roden (tel. 05908-16043).

* 31 oktober

Najaarsvergadering Ver. tot Bev. der Tandheelkundige Gezondheidszorg voor Gehandicapten, 'Craeyenburch', Nootdorp. Inl. secr. T. G. J. Kuiperes, Valklaan 19, 3738 GE Maartensdijk.

* 31 oktober

Najaarsvergadering Ned. Ver. voor Parodontologie, Vrije Universiteit, Amsterdam.

* 31 oktober-1 november

International meeting The New York University College of Dentistry & French and Italian Board of Endodontics, Monte Carlo. Onderwerp: 'Current concepts in Endodontics'. Inl. Dr. K. Rusek, 1, avenue de la Costa, MC-98000 Monaco.

6 november

Najaarsvergadering Ned. Ver. voor Orthodontische Studie, Apeldoorn. Inl. secr. J. W. Booi, Dr. Bauerstraat 194, 4205 KG Gorinchem.

6-8 november

30e Najaarsvergadering Ned. Ver. voor Mondziekten en Kaakchirurgie, Rotterdam. Inl. secr. E. R. Kraal, Zeeweg ziekenhuis, Zeeweg 168, 1971 HG IJmuiden.

* 7 november

WTA-cursus 'De partiële prothese: nieuwe inzichten en ontwikkelingen', Hotel Wientjes, Stationsstraat 7, Zwolle. Inl. secr. WTA J. G. Hoogteijling, Heideweg 9, 3768 BA Soest (tel. 02155-16666).

9-15 november

74e Wereldjaarcongres FDI, Manila, Filipijnen.

* 14 november

WTA-cursus 'De partiële prothese: nieuwe inzichten en ontwikkelingen', Casino, Parade 23, 's-Hertogenbosch. Inl. secr. WTA J. G. Hoogteijling, Heideweg 9, 3768 BA Soest (tel. 02155-16666).

*) Plaats: Dental Union, Ravenswade 54, Nieuwegein, onder auspiciën van de Ned. Ver. voor Hypnotherapie.